

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ PWT I MWSD WE WROCŁAWIU W ROKU AKAD. 2000/2001

Biblioteka PWT i MWSD stanowi ważny element współtworzący odpowiednie warunki do prowadzenia badań naukowych i działalności dydaktycznej Uczelni oraz wspierający formację duchową alumnów i studentów. Jako jedyna biblioteka teologiczna w środowisku wrocławskim służy ona również coraz szerzej osobom spoza PWT i MWSD - katechetom, inteligencji katolickiej, studentom i pracownikom innych uczelni wrocławskich.

1. Personel

- W roku akad. 2000/2001 stan zatrudnienia w Bibliotece nie uległ zmianie. W Bibliotece pracowało 8 osób na pełnym etacie, dodatkowo w pracach bibliotecznych i sprzątaniu pomagało 11 kleryków-bibliotekarzy po 2 godz. tygodniowo, co daje razem 1/2 etatu. Dyrektorem Biblioteki jest ks. dr Jerzy Witczak.

2. Zbiory

- Z profilu Biblioteki Głównej PWT i MWSD wynika jej podstawowe zadanie, jakim jest możliwie kompletne zbieranie najważniejszych publikacji teologicznych ukazujących się w Polsce. W miarę możliwości zainteresowania Biblioteki rozciągają się też na inne nauki humanistyczne, a także na publikacje obcojęzyczne, zwłaszcza o charakterze encyklopedycznym. Księgozbiór znajdujący się w BG PWT i MWSD posiada niewątpliwie bardzo szczególny charakter określony profilem uczelni i powinien stanowić cenny przyczynek do naukowego bogactwa wrocławskiego środowiska. Biblioteka Wydziału Teologicznego jest jedyną na terenie Wrocławia, która systematycznie gromadzi pozycje z zakresu współczesnej problematyki teologicznej Kościoła katolickiego, a także - w mniejszej mierze - innych Kościołów chrześcijańskich. Jako przykład pozycji, bez której trudno wyobrazić sobie bibliotekę o teologicznym profilu, podać można nowe i uzupełnione wydanie niemieckiego *Lexikon für Theologie und Kirche*. Rok 2001 przyniósł zakończenie gromadzenia tej cennej pozycji (t. 11). Systematycznie gromadzimy pozycje książkowe z następujących zakresów: bibliistyka, dokumenty Kościoła, historia Kościoła, religioznawstwo, filozofia religii. W polu naszych zainteresowań mieszczą się publikacje wydawnictw uczelnianych z ww. dziedzin.
- Stan zbiorów na dzień 31.08.2001 przedstawiał się następująco:
 - druków zwartych - 124.526 wol.
 - starych druków - ok. 7.400 wol. (w tym 13 inkunabułów)
 - prac dyplomowych - 3.236 pozycji
 - czasopism - 22.027 wol.
 - **Razem - 157.100 woluminów**
- Łącznie skatalogowano w roku akad. 2000/2001 1.841 pozycje książkowe. Stan posiadania Biblioteki powiększał się dzięki zakupom (755 wol.), darom (razem 529 wol.) oraz wymianie (317 wol.).
- Na zakup książek w roku 2000 wydano 20.405 zł, w bieżącym roku kwota ta wyniesie już ponad 25 tys. zł. Z publikacji zagranicznych oprócz *Lexikon für Theologie und Kirche* rozpoczęto uzupełnianie dzieła *Reallexikon für Antike und Christentum* (6 wol. za 6,2 tys. zł) oraz gromadzenie nowej 24-tomowej edycji dzieł zebranych Edyty Stein (wyd. Herder).
- Najwięksi ofiarodawcy instytucjonalni to Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego (książki z egzemplarza obowiązkowego), Katholische Sozialwissenschaftliche Zentralstelle z Mönchengladbach (52 wol.), Papieski Instytut Wschodni w Rzymie, Księgarnia Kubicz z Wrocławia (*Theologische Realenzyklopädie*). Nowości wydawnicze przekazuje regularnie Wrocławska Księgarnia Archidiecezjalna.
- Prowadzono wymianę publikacji z bibliotekami Uniwersytetu w Białymstoku, UKSW w Warszawie i wydziałów teologicznych uniwersytetów w Opolu i Poznaniu.
- W ciągu minionego roku akad. prowadzono nadal porządkowanie księgozbioru. Skreślono z inwentarza (wycofano) 1.871 zbędnych lub bezwartościowych woluminów.
- Księgozbiór BG PWT i MWSD zawiera 13 inkunabułów i prawie 4400 skatalogowanych starych druków, spośród których ponad 460 jest notowanych w bibliografiach Graessego i Bruneta: ilość starych druków rzadkich i cennych jest więc duża. Dominuje tematyka teologiczna, filozoficzna,

prawnicza, ale reprezentowana jest także historyczna i filologiczna (por. A. Skura, red., *Starodruki cenne księgozbioru Biblioteki Głównej PFT i MWSD we Wrocławiu*, Wrocław 1993). Jak dotąd większość zbioru - oprócz opracowanych cimeliów - posiada jedynie katalog fotograficzny. Podjęto realizację długofalowego programu pełnego, naukowego opracowania katalogu starych druków. W tej chwili został on doprowadzony dopiero do hasła "Beck" w katalogu alfabetycznym. Ten nowy pełny katalog jest jednocześnie tworzony w wersji komputerowej. W chwili obecnej liczy 762 pozycje. Oprócz tego w magazynach Biblioteki znajduje się ponad 1500 starych druków, które nie są w ogóle skatalogowane i wymagają dopiero opracowania. Zakończona została wstępna rejestracja tej części księgozbioru. Obecnie planowane jest dokończenie katalogu fotograficznego oraz kontynuacja programu katalogowania, poczynając od druków XVI-wiecznych. Kontynuowano prace nad porządkiem i opracowaniem starych druków, dofinansowywane w znacznej mierze przez KBN. W 2000 r. poddano konserwacji 21 wol. w Pracowni Konserwacji Książki Jana Bereziuka. Cena zabiegów konserwacyjnych waha się, w zależności od stopnia zniszczenia danego egzemplarza, od 300 zł do 1.500 zł. Sporządzono inwentarz książkowy starych druków. Wykonano 1270 nowych katalogowych kart fotograficznych. Łącznie wydatki na ten cel wyniosły w 2000 r. 18.620 zł, a w 2001 r. zamkną się kwotą 30 tys. zł.

- Skatalogowano 135 prac dyplomowych (magisterskie, licencjackie i doktorskie). Komputerowy katalog prac, zawierający całość zbioru archiwalnego prac PWT, dostępny jest w sieci lokalnej i w Internecie.
- W dziale czasopism opracowano i skatalogowano ok. 270 woluminów. Znaczną liczbę brakujących woluminów czasopism zagranicznych biblioteka otrzymała w drodze wymiany z Biblioteki Papieskiego Uniwersytetu Urbaniana w Rzymie. Czasopism polskich na bieżąco Biblioteka gromadzi 137 tytułów, z czego 70 w prenumeracie. Z 88 tytułów bieżących czasopism zagranicznych prenumerowanych jest 21, pozostałe Biblioteka otrzymuje w drodze wymiany za *Wrocławski Przegląd Teologiczny* i w darze od różnych instytucji i osób. W 2000 r. na prenumeratę czasopism wydano 11.100 zł. Łączna liczba tytułów czasopism - 2.676, w tym polskich 1.018, obcych 1.658.

3. Udostępnianie

- Liczba zarejestrowanych czytelników wynosi 1.540, z tego z Uniwersytetu Wrocławskiego i innych uczelni wyższych Wrocławia 288 osób. Z wypożyczalni w roku akad. 2001/2001 korzystało 855 osób.
- W ciągu roku akad. wypożyczono 6.100 książek (wzrost o 16 %), w tym czytelnicy z Uniwersytetu Wrocławskiego i innych uczelni wyższych Wrocławia - 528 książek. Odnotowano 6.227 odwiedzin w wypożyczalni.
- Odwiedzin w czytelni głównej - 925, w czytelni czasopism - 2.550.

4. Komputeryzacja

- Komputeryzacja Biblioteki prowadzona jest w oparciu o program MAK, rozpowszechniany przez Bibliotekę Narodową. Opracowanie nabytków od 1992 r. odbywa się wyłącznie komputerowo. Od września 1998 r. działa wypożyczalnia komputerowa. Biblioteczna sieć komputerowa, licząca 17 końcówek (11 komputerów dla czytelników i 6 dla pracowników) oraz dwa dedykowane serwery, umożliwia czytelnikom w czytelni głównej i czytelni czasopism korzystanie z katalogowych i bibliograficznych baz danych. Sieć biblioteczna stanowi dużą część uczelnianej sieci komputerowej PWT, dołączonej do Wrocławskiej Akademickiej Sieci Komputerowej (WASK) łączem światłowodowym. PWT posiada własny serwer internetowy do WWW i obsługi poczty elektronicznej.
- W dalszym ciągu, oprócz opracowania bieżących nabytków, prowadzono retrospektywne katalogowanie komputerowe książek (retrokonwersja katalogu). Wykonano 6.118 opisów komputerowych. Łączna ilość dokumentów w katalogu komputerowym wzrosła do 32.156, obejmując ok. 44.000 woluminów. Stanowi to ok. 36 % całego księgozbioru.
- Kontynuowano prace nad tworzeniem komputerowej bibliografii zawartości wrocławskich publikacji teologicznych oraz czasopisma *Communio* i *Wrocławskich Wiadomości Kościelnych*. Wykonano ok. 400 opisów. Komputerowe bibliografie zawartości publikacji teologicznych liczą łącznie ok. 5.150 pozycji. Są one dostępne w bibliotecznej sieci komputerowej i w Internecie oraz przekazywane do wspólnej bazy bibliograficznej Federacji "FIDES".
- Od początku roku akad. 1998/99 wypożyczanie odbywa się w systemie komputerowym. Rejestrowane są wszystkie wypożyczenia i zwroty. Czytelnicy mogą sprawdzić, czy poszukiwana książka jest aktualnie dostępna. Spowodowało to spadek liczby niezrealizowanych rewersów.

- Katalogi i bibliografie tworzone przez Bibliotekę są dostępne poprzez Internet z własnych stron WWW pod adresem <http://www.pft.wroc.pl/pft/bg>. Dzięki temu nasi czytelnicy mogą zdalnie korzystać z informacji bibliotecznych. Zarazem w ten sposób Biblioteka nasza służy wszystkim zainteresowanym informacją bibliograficzną z zakresu teologii. Statystyka serwera wskazuje na ogólnokrajową przydatność tych baz. W 2000 r. odnotowano ponad 28.000 zapytań z ponad 1.200 różnych adresów, głównie od osób prywatnych za pośrednictwem Telekomunikacji Polskiej oraz z krajowych bibliotek naukowych. Oprócz tego katalog główny oraz tworzone przez Bibliotekę bibliografie włączone są do publikowanego przez Federację Bibliotek Kościelnych "FIDES" centralnego katalogu (na CD-ROM i w Internecie).
- Biblioteka na bieżąco sprowadza z USA dwie bibliograficzne bazy danych na CD-ROM: ATLA Religion Database on CD-ROM i Old Testament Abstracts. Są one dostępne w bibliotecznej sieci komputerowej. Baza ATLA RDB ukazuje się dwa razy w roku. Indeksowaniu podlega corocznie zawartość ponad 500 międzynarodowych czasopism z dziedziny religii, ok. 450 prac zbiorowych oraz ponad 14.500 recenzji książek publikowanych w ok. 450 przeglądach literatury o tej tematyce. Baza liczy obecnie ok. 1,1 miliona rekordów. Posiadana przez Bibliotekę PWT i MWSD edycja tej bazy z 2001 r. została nabyta dzięki dofinansowaniu KBN (które otrzymujemy na ten cel od wielu lat). Zgłoszona jest do katalogu baz na CD-ROM zamieszczonego w "Wykazie wydawnictw ciągłych" (Wrocław 2001), jak również do rejestru zasobów bibliotek, prowadzonego przez Bibliotekę Narodową. Jest to jedna z dwóch, o ile nam wiadomo, użytkowanych w Polsce kopii tej cennej bazy danych (druga znajduje się w Bibliotece UAM w Poznaniu). W 2000 r. na tworzenie katalogów komputerowych i ich udostępnianie wydano 16.250 zł, na zakup baz danych 4.400 zł. Kwoty te nie wzrosły w roku 2001.

5. Współpraca z innymi bibliotekami

- Biblioteka PWT i MWSD należy do Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES. Ks. dr Jerzy Witczak podczas Walnego Zgromadzenia w Olsztynie k. Częstochowy 12 czerwca 2001 r. został wybrany na przewodniczącego Zarządu Federacji.
- Dobrze układa się współpraca z bibliotekami Wrocławia. Ks. J. Witczak bierze udział w spotkaniach kolegium dyrektorów bibliotek naukowych Wrocławia. Zgodnie z "Regulaminem ramowym udostępniania zbiorów w bibliotekach uczelni Wrocławia", zatwierdzonym w dn. 28.03.2000 r. przez Kolegium Rektorów, pracownicy i studenci uczelni wrocławskich, w tym PWT, mogą korzystać z wypożyczalni wszystkich bibliotek będących jego sygnatariuszami. Wspomniano już wyżej o darach książkowych otrzymanych z dubletów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Tytuły bieżących czasopism zagranicznych gromadzonych przez Bibliotekę PWT i MWSD publikowane są w środowiskowym "Wykazie wydawnictw ciągłych gromadzonych w bibliotekach naukowych Wrocławia", wydawanym corocznie przez BG Politechniki Wrocławskiej.
- Biblioteka współpracuje również z Biblioteką Narodową w Warszawie. Do centralnych katalogów czasopism i książek zagranicznych przekazywane są regularnie informacje o posiadanych zbiorach.
- Prowadzono wymianę książek z bibliotekami Uniwersytetu w Białymstoku, UKSW w Warszawie, wydziałów teologicznych w Opolu i Poznaniu.
- Działalność naukową Biblioteki PWT i MWSD dofinansowuje od wielu lat Komitet Badań Naukowych. W 2000 r. kwota dofinansowania wyniosła 47.300 zł, a w 2001 r. 50.500 zł.

ks. dr Jerzy Witczak